

АРАВДУГААР ОЛИМПИАД

Улз сав нутгийн Математикийн аравдугаар олимпиад 2001 оны 10 сарын 11-14-ны өдрүүдэд Баян-Уул сумын 10 жилийн сургууль дээр тус сургуулийн ахмад багш АБТА Б.Жаргалын нэрэмжит болон зохион байгуулагдав.

7-р анги

Энэ төрөлд 25 сурагч оролцон 16 оноогоор 5-р сургуулийн сурагч Т.Хэрлэнтуяа түрүүлж, 14.5 оноогоор 5-р сургуулийн Б.Цэрэнсодном, 14 оноогоор Мэдлэг сургуулийн сурагч Ө.Наранзул нар удаах байруудыг эзлэв.

A1. $(-2; 1)$ завсрын дурын x -ийн хувьд $ax^2 - 3 > 2(2 - a)x - 4a$ тэнцэтгэл бишийг хангах a -ийн утгуудыг ол.

A2. 1-ээс 100 хүртэлх бүх бүхэл тоог дэс дараалуулан бичжээ. Энэ бичлэгт 3-ын цифр хэдэн удаа орох вэ?

A3. 37^0 өнцөг өгөгдөв. Гортиг шугамын тусламжтай 27^0 өнцөг байгуул.

8-р анги

Энэ төрөлд 22 сурагч оролцон 13 оноогоор 8-р сургуулийн сурагч Энхбаатарын Анхбаяр түрүүлж, 11.5 оноогоор 1-р сургуулийн сурагч Сугаржавын Ган-Эрдэнэ, 9 оноогоор Хан-Уул сургуулийн сурагч Сугаржавын Төмөрхуяг нар удаах байруудыг эзлэв.

B1. $a^5 - a^3 + a = 2$ бол $3 < a^6 < 4$ болохыг батал.

B2. 4 см суурьтай түүнд буулгасан өндөр нь 3 см байх ABC гурвалжинд багтсан хамгийн их талбайтай тэгш өнцөгтийн талбайг ол.

B3. 15×15 хүснэгтийн нүд бүрийг улаан, цэнхэр, ногоон өнгийн аль нэгээр будав. Нэг өнгөөр будагдсан нүднүүдийн тоо ижил байх ядаж хоёр мөр олдохыг батал.

9-р анги

Энэ төрөлд 22 сурагч оролцон 20 оноогоор 1-р сургуулийн сурагч Дамдиндоржийн Гантөгс түрүүлж, 19 оноогоор 5-р сургуулийн сурагч Гансүхийн Ганцогт, 9.5 оноогоор 12-р сургуулийн сурагч Төмөр-Очирын Эрдэнэбат нар удаах байруудыг эзлэв.

C1. $|x^2 - 1| + kx = |x^2 - 8x - 15| + b$ тэгшитгэл ямар нэг b тооны хувьд

а) 5-аас олон шийдтэй

б) яг 5 шийдтэй байх k -ийн бүх утгыг ол.

C2. ABC тэгш өнцөгт гурвалжны $\angle A = 30^\circ$ нөгөө хурц өнцгөөс BD биссектрисс татав. Хэрэв бага катетийн урт 10 см бол ABD, DBC гурвалжнуудад багтсан тойргуудын төвүүдийн хоорондох зайг ол.

C3. Авто райл уралдаанд гурван машин оролцож нэгэн зэрэг гарчээ. Цагт нэгдүгээрээс 15 км бага, гуравдугаар машинаас 3 км илүү хурдтай нэг машин 1-р –ээс 12 минутын дараа, 3-р машинаас 3 минутын өмнө барианд иржээ. Замын урт, машин тус бүрийн хурд, туулсан хугацааг ол.

10-р анги

Энэ төрөлд 16 сурагч оролцон 11.5 оноогоор Баян-Уул сургуулийн сурагч Б.Эрдэнэбулган түрүүлж, 11 оноогоор Баян-Уул сургуулийн Д.Мааньдарь, 8 оноогоор 8-р сургуулийн сурагч Ч.Болорчимэг нар удаах байруудыг эзлэв.

D1. $\angle C = 45^\circ$ ба $AB = 4$ бүхий ABC гурвалжны A, B оройг дайруулан AC, BC талуудыг харгалзан E, D цэгээр огтлох тойрог татав. Хэрэв CDE гурвалжны талбай $AEDB$ дөрвөн өнцөгтийн талбайгаас 7 дахин бага бол DE ба тойргийн радиусыг ол.

D2. $x + \frac{x}{\sqrt{x^2 - 1}} = \frac{35}{12}$ тэгшитгэл бод.

D3. $x^2 + y^2 = 1$
 $4xy(2y^2 - 1) = 1$ систем тэгшитгэл бод.

Бага ангийн багш

Энэ төрөлд 17 багш оролцон 25 оноогоор 1-р сургуулийн багш Нямжавын Дэлгэрмаа түрүүлж, 21 оноогоор 12-р сургуулийн багш Цэвэлмаагийн Энхтуяа, 16.5 оноогоор Баяндун сургуулийн багш Жаргалсүрэнгийн Алтансүвд нар удаах байруудыг эзлэв.

E1. Багш шавь хоёр нэг байшингаас сургууль руугаа явжээ. Шавийн алхам багшийнхаас 20% богино боловч тэр ижил хугацаанд багшаасаа 20% илүү тооны алхам хийж чадна. Багш шавь хоёрын хэн нь түрүүлж сургуульдаа хүрэх вэ?

E2. $x + \frac{1}{y + \frac{1}{z}} = \frac{10}{7}$ тэгшитгэлийн натурал тоон шийдийг ол.

E3. Сөрөг биш бүхэл тоон хосуудыг дараах байдлаар бичиж дугаарлая.

$C(0;0) = 1, C(0,1) = 2, C(1,0) = 3, C(2,0) = 4, C(1,1) = 5, C(0,2) = 6, \dots$ Тэгвэл

а/ $C(10,12) = ?$

б/ 2001 дугаартай хосыг ол.

E4. Хагас метр урттай ирмэг бүхий куб байжээ. Энэ кубыг 2 мм урттай ирмэгтэй кубууд болгон хувааж дараа нь нэг эгнээ болгон өржээ. Эгнээний уртыг ол.

E5. Станц дээр 18 вагонд 500 тн нүүрс ачиж иржээ. Вагонууд 15:20:30 тн-оор ачиж ирсэн бол 15:20:30 тн-оор ачсан вагон тус бүр хэд байсан вэ?

E6. 32 модтой хөзрөөс 10 хөзөр таамгаар авахад ядаж нэг тамга орсон байх боломж хэд вэ?